

Кўшма ДАДА ИШЛАРИ ҚОЗОНИ ҚАЙНАМОҚДА

1970 йил 13 май

ЯҚШАНБА

№ 109 (1.903)

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади

Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади

Баҳоси 3 тийин

ДАДА ИШЛАРИ ҚОЗОНИ ҚАЙНАМОҚДА

ОЛИЙ МАКТАБ: КЕЛАЖАКНИНГ АСОСИЙ ЙЎЛИ

РАИСНИНГ РЕЖАСИ

Раис Каримжон Деҳқон адашмаганди. Ҳа, у етти ўлчаб бир кесган эди...

Правление раиси ўз фикри дастлаб мутахассисларга айтиди, улар билан маслаҳатлашди. Кўпчилик уни қўллади. Олданда қолгани оёққа тургезди...

Хўжалик деярли ҳар йили пахта тайёрлаш ланини бажариб келган. Лекин фойданинг бир қисмини асосан оқсатган чорвачиллик ўзариб кетарди...

Ут-ви билан таъминлаш қолхоз бўлиги юклаган бўлиб, ўн бош қўй олган оила бир йилда қолхозга 225 килограмм гўшт топшириш юзасидан шартнома имзоланди...

Бозорда қўй қиммати ўртача семизликдагиси кам деганда 300 сўм. Энди 5-6 та қўйга эга бўлган хўжаликнинг даромадини ҳисоб-китоб қилиб кўраверинг...

Қаловини топса қор ҳам ёнади, деган гап бор. Вилоятда янги соҳа ҳисобланган бедоначилик фермаси ҳам мана шу қолхозда ташкил этилди...

— Биз бу соҳани ҳам етти ўлчаб бир кесдик, — дейди раис. — Чунки хато қилиш осон, аммо уни тузатишга кўп меҳнат, вақт кетади. Бу соҳада ҳам ишларимиз юришяпти...

Фермаги айланб кўрганмида бунга бахтиёр ишонч ҳосил қилдик: бедона тез кўпайиб, тез етиладиган парранда. Ижарачи Ким Юрий бошчилик фермада иш қизғин...

— Дастлаб инкубаториядан чиққан бедоналардан 300 та боқиб, бир ойда 250 сўм ҳақ олдим, — дейди хўжалик аъзоси Угиллой Султонова. — Ҳозир яна 500 та бедона боқалган. Ойлигим 250—300 сўмдан кам бўлмапти...

У. Султонова сингари янги соҳанинг эгалари турмуш кечирини яхшилаётганиндан, иш ҳақи кўпайиб бораётганидан мамнун.

Бедона гўшти ёки унинг туҳумини излаб Тошкентдаги «Политотдел» қолхозига беради келган кишилар ҳақида кўп эшитганмиз. Чунки бедона туҳуми бўйма, ошқозон, бод сингари касалликларга дори эканлигини кўпчилик яхши билади...

раиснинг режалари кўп. Бадиқчида ва Андижон шаҳрида бедона гўштининг тайёрланадиган парқоз таомлари ошонаси очини ҳаракати бошлаб юборилган. Бу хайрли ишда виллоят раҳбарлари яқиндан ердан кўрсатишлари зарур, албатта.

Утган йили виллоятнинг жуда кўп жойларида керакли шартномалар тузилмаганилиги сабабли тонна-тонна қарам исроф бўлган эди. Бунга чек қўйиб борасида ҳам хўжаликда ибратли ишлар амалга оширилди: қолхозчилар томорқасида экилган экинлар рўйхатга олинди, Россия шаҳар ва вилоятлари билан шартномалар имзоланди...

Жорий йилда ҳам бу борада ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Хўжалик аъзолари шахсий томорқаларига экилган помидорнинг 300 тоннадан зиёددонини қолхозга топширади. Экспедитор Эгамберди Солиев аллақачон Россиянинг Томск вилояти хўжаликлари билан шартнома тузиб келган. Аҳоли ўзи етиштирган маҳсулотларни қолхозга бозор нархида топширади...

Одми АБДУРАҲМОН. Балиқчи ноҳияси.

Фарғона вилояти Риштон районидagi Навоий номидаги совхоз «Қайрағоч» бўлимининг Нуъмонжон Ҳақимов бошлиқ бригадаси деҳқонлари бу йил 60 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта етиштиришмоқчи. Шу ниятда улар экинни хўжаликда биринчилардан бўлиб тугаллашганди. Ҳозир ниҳоллар баравж ўсмоқда. Ғўза қатор оралиғига дастлабки ишлов бериш ниҳосига етди. Эрта-инди чопиндан чиқарилади.

СУРАТЛАРДА: 1. Илгор механизатор Солиев Усмонов. 2. Қультивациялаш пайти. 3. Ғўза кун сайин кўнка бўй чўзмоқда.

У. ҚУШВОҚОВ олган суратлар.

ЭКИШ МАВСУМИ БОШЛАНДИ

Урта Осиёда эг қўп «марварид дон» етиштириладиган Қорақалпоғистон Автоном Республикаси деҳқонлари шунда экишга киришдилар. Улар катта сўм келгунга қадар асосий майдонларга шунда экишни тугатишни мўлжалламоқдалар.

Қорақалпоғистон шолikorлари ўтган мавсум тажрибасидан уларни учун хулоса чиқардилар. Ушундан ёнгарчилик бўлмагани тўғрисида 23 минг гектар ердаги экинлар қўриб қолган эди, бунинг натижасида деҳқонлар маоши камайиб, бир неча миллион сўм кам даромад олган хўжаликлар қўрган

ра нав мева қўчатларини бир-бирига пайванд қилиб янги навлар яратганидан тўт қўчатларини ҳам янги ўта сербар навлари устида жиддий иш олиб бораётди. Ҳозир унинг тузурида жумҳуриятимизда кенг тарқалган тут навларига нисбатан 4—5 баробар кўп бар берилган янги нав тут дараклари қўллаб етиштирилмоқда.

Шунга ҳам алоҳида таъкидлаш жоизки, кеска бобон ўз тажрибасини ёшларга ўргатишда эришмапти. Ҳозир қишлоқда унинг ўнлаб шогирдлари бор. Улар Абдулла, Қизилор — Аноргул ва Момжонлар ҳам худди отаси сингари бобонлик касбияга ўта эътиқодли бўлиб ўсдилар.

Хоразмада табиатнинг эрқа, ноли келинчаги баҳор завқ-шавқ билан кезиб юрибди. Ҳа, бу йил воҳида 1000 гектарга яқин янги боғ барпо этилди. Уларда хоналик машҳур боғдон Нурмамат Хайитов ва унинг фарзандларининг муносиб ҳиссалари.

Х. РАҲМОНОВ. «Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ОБЛАСТ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Нукусда Қорақалпоғистон область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум иштирокчилари область партия комитетининг биринчи котиби С. Д. Ниетуллаевнинг область партия комитетининг XXXI область конференциясида қиладиган «Қайта қуришиш, автоном республикани ижтимоий-иқтисодий ва маданий жиҳатдан янада ривожлантириш юзасида» бўлиб ўтган пленумнинг вазифалари тўғрисидаги доклады лойиҳаси ҳақидаги нутқини тингладилар.

Пленум область партия конференциясига таъйинланган комиссиясини тузиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Шаҳар ва район партия конференцияларида Ўзбекистон Компартияси XXII съезидига, КПСС XXVIII съезидига, область партия ташкилотининг сайлаб қўйилган делегатлари ташкилотнинг таркибига қўшилган делегатларни кўриб чиқувчи комиссия составига таъинланган ҳамда Ўзбекистон Компартияси ва КПСС Марказий органлари тавсия этилган номзодлар этиборга олиб қўйилди.

Пленум Ш. Уснатдиновни область партия комитетининг котиби ва бюро аъзоси лавозимларидан озод қилиб, «Совет Қарақалпоғистони» рўзмонасининг муҳаррири этиб тасдиқлади.

(ЎзТАГ).

Область Советининг СЕССИЯСИ

ЖИЗЗАХ. 12 май (ЎзТАГ). Бутун бу ерда халқ депутатлари Жиззах область Советининг навбатдан ташқари сессияси бўлди. Ташкилий масалалар кўриб чиқилди. Халқ депутатлари область Советининг раиси, Жиззах область партия комитетининг котиби Х. Аширқулов раислик вазифасидан озод қилиниб, муносибати билан область Советининг раислигига сайлов бўлди.

Область Советининг раиси этиб Жиззах область партия комитетининг биринчи котиби Э. Турсунов сайланди.

ҚУЛФ УРИБ ЎСМОҚДА

«Пахтакор» қолхозини Боғдоқ районидagi янги хўжаликлардан ҳисобланади. Бир неча йилдирки, жамоага ишнинг қўзини билладиган тажрибали деҳқон, коммунист, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Абдуқадир Абдусатторов раҳбарлик қилмоқда. Меҳнат аҳли ҳар йили пахта ва бошқа хил ишлов қўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлишяпти. Улар айниқса бу йилги экин мавсумига ҳар томонлама дўхта ҳозирлик қўриб ҳолда келишди. Ҳар гектар ердан 32,6 центнердан хирмон кўтариш мақсадида 1688 гектар майдонга қисқа муддатда уруғ қаддашди.

Биз яқинда мақсуд хўжалик далаларида бўлидик. Ҳаммаёқ кўм-қўк. Қўз илгарама кенг лавналарда яратиш, бунёдкорлик ишлари кун сайин авж олмақда. Деҳқон тунини кунга улаб, ҳар туп ниҳол атрофида парвона. У мўл ҳосил етиштириш йўлида жонбозлик кўрсатапти.

Нурмамат Хайитовни ҳар гал кўргандамегадир кўпчиликка таниш ишонилмадиги ноёб нав нок қўчатини кўтариб юрган ҳоқисор чол эсимга тушди. Уша отахон қўчатлар илжинида дунё дегаталдини ҳаёт тўфонидagi не-не аюборларга дуч келсада, танлаган йўлидан ченинмайди. Ҳа, ишонаверинг, Нурмамат Хайитовда Эрист Хемингуэйнинг машҳур «Ҷол ва денгиз» ҳикояси қаҳрамонига ҳос сабот ва матонат, жуда катта чиндам ҳамда бардош бор. У ўз тажрибалари яқинини сира умидсизликка тушмай йиллаб кутинида таъбир. У Хоразм воҳасидagi ноёб нав мева даракларини излаб бутун виллоятни яёв кезиб чиқди. Улардан куртак келтириб боғидagi мева даракларига пайванд қилди. Шунинг учун ҳам Нурмамат Хайитов яратган боғда Хоразмада ҳавас қилганга боғдон бўй.

Нурмамат Хайитовнинг асла касби электромонтёр. У яна шу боис ҳам Хоразмининг танили кишиларидан ҳисобланади. Чунинчи, у ўзи Хемингуэйнинг машҳур «Ҷол ва денгиз» ҳикояси қаҳрамонига ҳос сабот ва матонат, жуда катта чиндам ҳамда бардош бор. У ўз тажрибалари яқинини сира умидсизликка тушмай йиллаб кутинида таъбир. У Хоразм воҳасидagi ноёб нав мева даракларини излаб бутун виллоятни яёв кезиб чиқди. Улардан куртак келтириб боғидagi мева даракларига пайванд қилди. Шунинг учун ҳам Нурмамат Хайитов яратган боғда Хоразмада ҳавас қилганга боғдон бўй.

МАДАМИНЖОН НИШОНОВ

Мадаминжон Нишонов етакчилиги қилётган бригада азаматлари жорий йилда 93 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан оқ олтин яратишни кўзлаб тек улуқишапти. Дастлабки натижалар қувончли: жами майдонда уруғ ернинг ўз намилида ундириб олинди. Ниҳолларни парваршиллаш объектида олиб бориляпти. Механизатор Абдужалил Ганиев ҳар кун 6—7 гектардаги ғўза қатор оралиғига сифатли ишлов беришга муваффақ бўлмоқда.

Марказий Фарғона қўлида деҳқончилик қилётган Ахмеджон Самадов бошлиқ бригада заршуносларнинг ҳам ишати баланд. Улар 84 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 22 центнердан дурдона етиштириш йўлида муСОБАҚАН тобора қизитмоқдалар. Бунинг самараси қўзга яққол ташланмоқда: ниҳоллар кун, ҳатто соат сайин кўкка бўй чўзаяпти. Механизатор Юнусали Улмасов кунига 5—6 гектар майдондаги ғўзага ишлов бераётди.

А. ТУХТАСИНОВ. «Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ЭКИШ МАВСУМИ БОШЛАНДИ

Уста боғдон Н. Хайитов ўзи пайванд қилиб қўйилган асл нав мева қўчатлари учун ҳеч қимдан пил етиштиришни қўпайтиришди. Ушунга қўйилган тўт навларига нисбатан 4—5 баробар кўп бар берилган янги нав тут дараклари қўллаб етиштирилмоқда.

Шунга ҳам алоҳида таъкидлаш жоизки, кеска бобон ўз тажрибасини ёшларга ўргатишда эришмапти. Ҳозир қишлоқда унинг ўнлаб шогирдлари бор. Улар Абдулла, Қизилор — Аноргул ва Момжонлар ҳам худди отаси сингари бобонлик касбияга ўта эътиқодли бўлиб ўсдилар.

Хоразмада табиатнинг эрқа, ноли келинчаги баҳор завқ-шавқ билан кезиб юрибди. Ҳа, бу йил воҳида 1000 гектарга яқин янги боғ барпо этилди. Уларда хоналик машҳур боғдон Нурмамат Хайитов ва унинг фарзандларининг муносиб ҳиссалари.

Х. РАҲМОНОВ. «Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ДИЛИНОК, КЎЛИГУЛ

У бошқа қарилар сингари уйда бемалол оёғини уза-тиб ётса ҳам бўларди. Аммо умр юки унинг дол қаддини буюки, танасидан куч-мадорни олса-да, юрагидagi жўшқин эҳтирос, ғайрат ва шижоат асло сўнгани йўқ ҳақим халқ гамида куйиб-пишиб юради.

Азалдан маълум: «Қорақош» қишлоғи боғдонлар, мийришвор деҳқонлар эли. Бу ерда кўпдан-кўп хонадонлар мева ва қўчат етиштириб сотиш эвазига ҳавас қилса ар-

қўл барг олиш юзасидан уанга хос мактаб яратган. Чунинчи, у ўзига бирқитилган тут даракларидан қўшини-ларига нисбатан 4—5 баробар кўп барг олади. У бунга асосан тути туғри кесиб орқали эришди. Пилла курти боқини мавсумида баргини ўзи кесди — бу ишни ҳеч кимга ишонмайди. У ўз қўли билан кесиб шакл берган даракт кишига гўё хоҳирини-дан бой тажрибаларини оммалаштирувчи планат нашр этди. Унда хонқалин машҳур боғдоннинг барг

Жўшқин асримизда ҳеч бир давлат маълумотсиз, илм-фансиз яшай олмайди, деб тўғри айтишади. Булар айни пайтда бошқа вазифалар қаторида мамлакатнинг фан-техника соҳасидagi қолдоғига барҳам беришга, СССРни илгор индустриал давлатлар қаторига олиб чиқишга даъват этилган қайта қуришимиз учун зарурдир. Бироқ ҳозирча, иш сўз-дан нарина ўтмайпти. Совет таълими ўғай, умуман халқ қолмоқда ва ўша соҳа бўлиб етдашув жамиятда самарали ўзгаришларга олиб кел-майди.

Вужудга келган вазиятдан ташвишланиш мамлакатдаги 900 та олий ўқув юрти қарий ярмининг ректорларини 11 май кунини Москвага Бутуниттифоқ учра-шувага тўплади. Учра-шува ҳозирги шариотда таълим ва олий ўқув юртлирининг долларб муаммоси-ларига бағишланди. СССР Президенти, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев уларнинг ташвишига шериқ бўлиб, учрашувда қатнашиш учун вақт ажратди.

Учрашувни Қозон давлат университетининг ректори А. И. Коновалов очди. Учрашувда доклад қилган СССР Давлат таълим комитетининг раиси Г. А. Ягодин мамлакатдаги қайта қуриш шароитлари ривожланишининг ҳал қилувчи вазифаларни қарор қилишга ва ижтимоий таълим системасига ва айниқса унинг яқинлашувчи бўлиши билан олий мактабга дахлдорлигини таъкидлади. Шунинг учун биз олий мактабнинг муносабатларининг янги системасига ўйгунлашувига имкон берадиган қарорлар қабул қилишимиз зарур. Чунки бозор сибегатига ўтишни қўзғатириш, докладынинг фикрига, халқ таълимига ариқладиган маблагларнинг нисбатан қисқартирилишига, студентлар сонини камайтирилишига, олий ўқув юртлири битирувчиларининг ишига жойлаштиришга қийинчиликлар кўпайишига олиб келиши мумкин. Бу борада нималар қилиш лозим?

Бир томондан, олий ўқув юртлирининг тармоқ министрилар билан ўзаро муносабатлари системасини бирмунча мослашувчан қилиш, қорхоналарнинг студентлар билан битимлар тузиш системасига ўтиш лозим, таълимнинг икки босқичли системасини жорий этиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш керак. Бироқ мана шу «ички» тадбирлар, дейди Давлат комитетининг раиси, барча муаммоларни ҳал эта олмайди. Шунинг учун, иккинчи томондан, олий ўқув юртлирига ҳуқуқ-мат ҳам, СССР Олий Совети ҳам ердан бериш зарур.

Бундай ердам — ўтиш даврида — халқ таълимининг давлат маблаглари билан таъминлаш даражасини сақлаб қоллишда, уни ривожлантиришга зарур бўлидиган маблагларга солиқ солишда иштироқ жорий этишда, ёш

М. С. Горбачевнинг нутқи матбуотда эълон қилинди. Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сибей бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари В. А. Медведев, СССР Олий Советининг фаи, халқ таълими, маданият ва тарбия масалалари комитетининг раиси Ю. А. Рижов иштирок этидилар.

(ТАСС).

ФАЗОДА ИШ КИЗИГИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРАКАЗИ, 11 май. (ТАСС). Анатолий Соловьев билан Александр Баландин фазо бўйлаб учиниш тўғрисида ойл бошладилар. «Прогресс-42» авиомат кема-си келганидан кейин келтирилган асбоб-ускуналарни тузириб олиш, технология ва биотехнология тажрибаларини ўтказиш экиннинг иш режасига киритилди.

8 май кунини «галлар» қуриш мақсадида навбатдаги қўйил бошланди. 120 соатга мўлжалланган технология ярабидан кузатишга мақсад ҳосиллари яхшиланган қадимий теллуридин ярим ўтказгич материални ҳосил қилишдан иборат.

Бутун Анатолий Соловьев билан Александр Баландин оптик асбобларнинг ажратилган олиш қобилиятини баҳолаш юзасидан бир қанча техникавий тажрибаларни бажариш лозим. «Иван-2» модулдаги ҳаёт таъиноти воситаларининг ишнинг текширилиши лозим. Тўшдан кейини стемция мотори қурилмасининг баъларини «Прогресс-42» кемаси идишлардан қўшимча равшан-диган қўйиб олишга киришляпти. Учми нормал ўтмоқда. Қосмонвлар соғ-сломат, ўзларининг яхши ҳис этмоқдалар.

ЕРМОЖАРОСИ

ҚАРОР ВА ИЖРО

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ СОВЕТИ СЕССИЯСИДАН МУЛОҲАЗАЛАР

Кейинги икки-уч ой мобайнида Самарқанд область партия, совет идораларидан шикоятчилар армия қолди.

— Эрталаб ишга келарканман, кимлар кутиб турган экан, деб юрагим бе-зайлади, вазиятни шундай изоҳлади халқ депутатлари област Совети раиси, област партия комитетининг биринчи котиби Пўлат Абдурахмонов. Оқим буюнинон ҳоҳда юз-икки юз киши ўраб туради. Масала битта: Ер можароси. Қўшни район ёки хўжаликдан қачонларидир ўтиб қолган ер майдонини қайтаришни, айримлари эса хўжаликни бўлиб юборишни талаб этишди. Булар осонликка ҳал этиладиган юмуш эмас. Қачонларидир қўшнилар тасаруфига ўтиб қолган жойларда ҳам инсонлар яшапаяпти.

Ер можароси. Сирасини айтганда, бунақа гаплар янгилик эмас. Нотикларнинг сўзларини тинглашман-у бехиттир бир-икки йил муқаддам Самарқанд районида Жумабозор қишлоғида ўй берган қўнғилсиз воқеа ҳаёдан кечди. Ушундан кейин қўшни хўжалик аҳолиси ер талашиб тош ва қалтаклар ишга тушганди. Бу ачинарли воқеа жумхуриятимиз сарҳадларидан чиқиб, «Правда» газетаси орқали бутун мамлакатга аён бўлганди.

Тасуфуси, ер талашиб билан боғлиқ жанжаллар кейинги ойларида тагин авж олди. Юзага келган вазият шопилчиқ чора-тадбирлар кўришни тақозо этди. Халқ депутатлари област Советининг навбатдан ташқари сессияси чакирланди. Иккунча комитет раиси Топшуби Қиличев «Халқ депутатлари маҳаллий Советларининг Ер ҳақидаги қонуни талаблари ижросини таъминлаш юза-сидаги кечиктириб бўлмайдиган ваазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Маърузалар, шунингдек, нотикларнинг сўзларидан вазиятнинг ҳақиқатдан ҳам ташвишли эканлигини тасдиқловчи қатор мисоллар келтирилди. Жумладан, Хатирчи районидagi «Учқора» совхози аҳолиси Каттақўрғон районидagi «Мойбулоқ» совхозидан ер даъво қилмоқда. Айни пайтда Каттақўрғон районидagi Оқубо-бозор номида колхоз ва «Янгибод» совхози аҳли Хатирчи районидagi Амал Икромов номида давлат хўжалигига қачонларидир ўтиб қолган ерларни қайтаришни сўрапти. Нурута районидagi «Нурута» совхозидан бир гуруҳ кишилар эса Қўшработ районидagi Эргаш Жуманбулоқ ўли номида хўжалик ерларини олишмоқчи.

қурроқ қириладиган бўлса, можарога сабаб майдонлар аслида Ингирма-Ўттиз йил муқаддам, айрим ҳолларда эса кейинроқ янги хўжаликлар ташкил этилиши муносабати билан бирдан иккинчисига ўтказилган. Шундай бир шартда баҳслашиш ўринлими? Ахир, йиллар мобайнида бу ерларга кишиларнинг пешона тери тўкилган. Сув йўллари, тегишли ишчи-отлар, иморатлар барпо этилган. Дарахтлар экилган, маблаг сарфланган. Қолаверса, даввогарлар бир вилоят, ягона замин фарзандлари.

Колхоз, баъзан эса жумхурият идораларига тинимсиз қатнаётганларнинг бир қисми хўжаликларни бўлиш, майдалаштириш тарафдорлари. Паст Даргом ва Бозор-қашқар районларида бу «касаллик» айниқас авж олди. Масалан, кейинги ойларида иқтисодий бакуват «Чимбойобод» колхоз бешга, Киров номида колхоз тўртга, «Самарқанд» совхози учга бўлиниб кетди. Паст Даргом районининг ўзида мавжуд 7 хўжалик ўрнида 19 та колхоз ва совхоз ташкил топди. Вилоятда эса сўнгги ярим йилда 18 та колхоз ва совхоз ўрнида 41 та майда хўжалик юзага келди.

Бу фақат зарар келтира-жаги жонли мисоллар ёрдамида кўрсатилди. Масалан, жойларда маъмурий бошқарув ходимлари сон уч баравар кўпайди. Баъзан икки-учта ўртача бригада асосида янги хўжалик пайдо бўлди. Жумладан, «Чимбойобод» колхоз таркибиде юзага келган Абдулла Қодир номида колхоз аттига 460 гектар экин майдонига эга. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, бу ерда истиқо-бат қилувчи минг киши ҳисобига йилга борм-йўғи 350-400 минг сўм даромад олиш мумкин экан. Аҳоли турмуш фаровонлигини ошириш учун имкониятлар қидирлаётган бир пайтда бевосита идора ходимлари сонини ошириш меҳнатининг камтарона ризига шерикларни қўлайтиришдан бошқа нарса эмас.

Масаланинг яна бир мўҳим жиҳатини назардан қочирмаслик лозим. Бир то-вуқда ҳам дон, ҳам суя, керак деталаридек гарчи ки-чин бўлса-да, бутун бошли

хўжаликка кўп нарса зарур. Биргина иқтисодий соҳани олиб қарайлик. Уртача битта замонавий мактаб қуриш учун ярим миллион сўм а-рофида маблаг кераклиги эътиборга олинмаган бўлса, бунақани хўжаликларнинг йўл, газ, водопровод тармоқлари, шифохона, боғ-ча каби муассаса ва ишчи-отлар қуриб олишга қуввати етадими? Кераклик маблагни жағариш учун қачан йил-лар куттишга тўғри келади?

Шунингдек, бўлиниш на-тижасида хўжаликлар иқти-соди ўзгариб кетаётгани кў-шимча қийинчиликлар туғ-диrhoқда. Янги пахтакор-боғонга, қоравор-саба-воткор соҳибқорга айлана-япти. Бундай қорилиб кетиш хўжаликлардаги азалий етакчи тармоқларнинг ривож-и қилинишига асос бўлмоқда. Одамлар ўрганган, кўнгиб қўйган касбидан воз кечи-б, янги соҳаларни ўзлаштири-шга мажбур бўлишмоқда.

Мулк тақсимотидаги «енгил-ели ва хато ёндашилмоқда. Жумладан, бўлинган хўжа-ликларда асарат қўлларда олдин техника воситала-ри, чорва моллари, турли иморатлар — асосий фонд-лар тақсимланган, кейин ер майдонлари ажратилмапти. Натигада асосий воситала-ри миқдори мавжуд ер майдон-ларига мутаносиб келма-япти. Демак, аввал ер майдон-лари тақсимланган, шунга яраша техника ва ҳоказолар бўлиса, тўғрироқ бўлади.

Ажралиб кетаётган хўжа-ликларнинг аксарияти дав-латдан анчагина қарз. Улар оқилана тақсимланмапти. Янги бўлиниш жараёнида мавжуд қарзнинг ҳаммаси аввалдан шу ном билан а-талган хўжаликнинг гарди-нида қоляпти. Вақти келиб, қарзларни узиш фурсати е-ганида бу хўжаликлар аҳо-лиси ўртасида мазкур маса-лада яна можаро келиб чи-қмаслигига ким қаролат бе-ради?

Халқимизнинг озиқ-ов-қат махсулотларига бўлган талабини қондириш йўла-рини излаш ўрнига ериш бў-лиш, унинг кимга тегишли ё-ки, тегишли эмаслигини аниқлаш билан банд бўлаёт-ганлигимиз мени жиддий тавнишга солмоқда, — деди сессияда сўзга чиққан Узе-бекнинг ССР халқ депутат-и, иқтисодчи олим Эркин Ҳо-

жиев. — Ҳозир бутун мам-лакат миқёсида ижара пуд-рати кенг қўлланилмоқда. Бизда-чи? Бўлиниб кетаёт-ган қолоқ хўжаликларни ижара пудратига ўтказасак, давлат уларнинг гардини-да қарздан воз кечган бў-ларди. Шу имкониятдан не-га фойдаланамиз?

Ўринли таъкиф. Ижара пудрати кенг жорий этилган тақдирда, аввало, меҳнат ки-шиси пешона тери нати-жасига ўзи эга бўлади. Бош-қарув аппарат кескин қис-қаради. Табиийки, хўжалик-ларнинг бўлиб ўтиришга эҳти-ёқ қолмайди.

Таъкидлаш керак: айрим ҳолларда ҳокимият орган-ларининг ер ҳақидаги қар-рорлари ижросига етарли аҳамият берилмаётгани аҳамият эътиборга сабаб бўлаётган. Масалан, Узбекис-тон ССР Олий Совети Прези-дентининг 1989 йил 17 майдаги Қўшработ райони-ни ташкил этишга доир фармон-ни ижросида шундай ҳол юз бермоқда. Мазкур фармонга биноан 8 та хўжалик янги-дан ташкил этилган Қўшра-бот райони ҳудудига ўтиши керак эди. Лекин Пайариқ районидagi Киров номида, «Партия XXV съезди», Иш-тихон районидagi «Комму-низм» совхозлари ҳамон янги район тасаруфига бе-рилмапти.

Қарорлар ижроси таъмин-лабмаётгани ёки чала бажари-лаётгани оқибатида ҳоким-ият органларига ишонсиз-лик туғилмоқда. Фалончилар фармонини бажармаса ҳам ҳеч гап бўлмади. Биз ҳам бажармасакчи, қабилдиги нохуш қайғити юзага кел-моқда. Масалан, юқорида тилга олинган фармон тўла амалга ошмаётганини қўрған Свердлов номида совхоздаги айрим кишилар Қўшраб-отдан Иштихон районида ўти-ши талаб қила бошладилар.

Зарминат кон бошқарма-сининг бош энергетиги, депу-тат Бегмат Отабозев ўз сў-зида жумхурият олий ҳоким-ияти орган фармонини талаб-ларининг тўла-тўқис бажари-лишига эришни, янги юқо-ридаги ўз хўжаликни Қўш-работ район таркибига ўтқа-зишни тезлаштириш масала-сига ўз фикрини асослашга ҳаракат қилди. Чунки, ак-сарият қир ва айрларда

жойлашган уч хўжалик чор-вачилик мева ва узумчилик билан шуғулланиди. Демак, улар иқтисоди шарт-шароити жиҳатидан ҳам қўшраб-от-ликларга ҳамроҳ. Ҳозирча эса пахтакор районлар тар-кибиде бегонасираб юри-шибди.

Қолаверса, асосан Қўшра-ботнинг тоғ ва айрларидagi сел ҳамда оғзава сувларни жамгаруви Тўсинасий сув юзбоғи, ҳам Киров номида ва «Коммунизм» давлат хўжа-ликларни ҳудудига қолаётган кенжа район истиқболга салбий таъсир кўрсатмоқда. Негаки, қўшработликлар маз-кур иншоот ёрдамида бир қатор иқтисодий муаммолар-ни ҳал этишга умид боғла-ганди. Тўсинасий сув ҳис-обига адирандани бир неча юз гектар ер очиб, боғ-роғлар-га айлантириш йўли билан райондаги 8,5 минг бекорчи-лик муайян қисмига янги иш ўринлари очиб мумкин бўларди. Шунингдек, янги боғ ва тоқорлар яратиш йў-ли билан мўл-қўлчилик иши-га муносиб улуш қўши-ларди.

Афсуски, айримлар реал вазият билан ҳисоблашга-ри қилмапти. Улар орасида ҳокимият органларини қарор ва фармонларининг бажари-лиши ҳусусида жон куйди-риши лозим бўлган депутат-лар ҳам бор. Масалан, Қўш-работ районида қайта тик-лашга тегишли фармон тў-ла-тўқис бажарилиши таъ-минланганини талаб этган депутат сўзини тутатар-ту-татмас шопилчиқ минобарга қўйрилган Қўрли қишлоқ Совети ҳарбий столи бош-лиги депутат Ваҳодир Кенжа-ев «Коммунизм» совхози ян-ги райога ўтишига қарши фикр билдирди. У хўжалик илгари Қўшработ районида пайтда иқтисодий ночорла-шиб қолгандан бошқа жў-ли га айтилмади. Аслида бу фикр ҳам тухта ўйлан-маган. Чунки қишлоқ хўжа-лик махсулотларига давлат ҳарид баҳосининг пастиги, техника воситалари, энгил-мойлаш материаллари ва ҳоказоларнинг нархи қим-матлиги ҳамда бошқа ному-тавозибликлар тўғрисида сў-ғи ўн йиллар мобайнида тур-ли иқтисоддаги қўлбал хўжа-ликлар иқтисоди ночорлашиб қолди. Вилоятдаги узумчи-лик хўжаликлариде ҳам аҳ-

вол дуруст эмас. Шундан бир вазиятда «Коммунизм» совхозидagi иқтисодий туш-қулиқни фалон район тар-кибиде бўлганими оқибати, деб таллин этиш мантқиқ-дур келмайди. Қолаверса, Ер тўғрисидаги қонуни ри-оя этишда шахсий намуна кўрсатиши керак бўлган де-путатларнинг ўзлари юқо-ридаги каби ҳатто жумхури-ят олий органи қабул қилган ҳужжатларни назар-писанд этмасалар, бошқалардан ни-манни куттиш мумкин?

Кези келганда қўшни Пайариқ, Иштихон районла-ри раҳбарларига ҳам ҳақли эътирозлар айтилаётганини таъкидлаш керак. Гап шун-даки, улар ер можароси бил-ан боғлиқ масалаларга ай-рим бугунчи қимсаларнинг хоҳиш-иродасига қарши чи-қишмапти, қўшни район маффаатларини ҳисобга олишмапти.

Хўжаликларнинг бўлиш, ер талашини каби ачинарли аҳ-вол аксарият ҳолларда бир-тўла амалларастларнинг жи-ғиллаши оқибати эканлиги тобора ойдинлашмоқда. Чун-ки бўлиниш тўғрисида янги хўжаликлар тузилганда ак-сарият мансабларини ана ўша-ларда эгаллаштиради. Аҳоли пай-тда кўпчилик бундай ер жан-жалли заминда айримларни ҳисобга олишмапти. Янги шаклий маффаати ётган-нинг нечи аниқламоқда. Айни пайтда баъзи районларда раҳбарлар маҳаллий оқсо-қоллар, соғлом фикрли му-тахассислар кўмағида тўғри йўл тўтаётганини алоҳида таъкидлаш керак.

Муҳокама қизин баҳс ва мунозарга асосида кечди. Пи-рларда қўнчилик ер тақ-симоти билан боғлиқ бешо-бишликларни тўхтатиш керак, деган хулосага келди. Қабул қилинган қарорда жумладан шундай сатрларни ўқийми: «ССР Иттифоқи ва Итти-фонд совхоз республикаларинг Ер тўғрисидаги қонуни асос-ларида кўра бу ҳақидаги рес-публика қонуни ишлаб чи-қилгунча ҳамда виллоятнинг иқтисодий маффаатларини кўзалан ҳолда жамоа хўжа-ликлар ва совхозларнинг майдаллаш кетиши мансаф-да мувофиқ эмас, деб топил-син ва шу мақсадда ерлар-нинг хўжаликларга бўлини-ши тўхтатиб турилисин».

Ҳа, ер масаласи билан боғлиқ ҳар қандай бешо-бишлик чек қўйиш керак. Де-мократия тартибизлик, бешо-бишликнинг эмас. Қўнчи-ликнинг ўрнатмай туриб, иқтисодий демократияга эри-шиш бўлмайди. Ажраланиш истаб ёки бошқалар ерига даъво қилиб, виллоят, жумху-рият идораларидан кўмак и-стабтатлар ҳам вазиятни си-сбога олиб, қарорга қўши-лишса анаб эмас.

М. ЭРАЛИЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»
муҳбири.

БИЗНИ ЎЙЛАНТИРАЁТГАН МУАММОЛАР

Галларолдан 38 кило-метр узоқликда жойлашган Қўйтош қишлоғи бир пайт-лар бутун республикага маъ-лум эди. Бу ердаги қонда волфрам ва молибден қаб-зиб олинди. Тоғлар орали-ғида жойлашганлиги учун ҳавоси мусофалар одамлари меҳнаткаш. Қонда қабзиб олинмаётган маъданлар мам-лакатимизга шунчалки зарур бўлгани учун ҳатто Улуғ Ватан уруши йилла-рида бу ерда ишлаб-қилин-ларнинг аксарияти фронтга са-фарбар этилган. Ингирма йиллар ҳамаси илгари Қўй-тошга боришга ҳамма ҳавас қиларди.

Мамлакатимиз тарихи-нинг турғунлик деб аталаёт-ган даври қўйтошликлар ҳа-қида ҳам из қолдирмай ў-тмади. Бу ерда ободлашти-риш, қўқаламзорлаштириш аҳолининг турмуш фаро-вонлигини ошириш борасида де-ярли иш қилинмади. Ҳатто билим даргоҳларида ўқи-чиларга таълим-тарбия бе-риш соҳасида ҳам илгари-ги анъаналар унутилди. Мак-табни битириб чиққан йиги-тилар олий ўқув юртига йўрломлай қайтиб кела бош-ладилар. Маданий-маънавий турмушда иккунча юз бер-гандай бўлди. Ушбу мақола-мизда посёлканинг бугуни ва келажак тўғрисидаги му-лоҳазаларимизни баён қи-лмоқчимиз.

Мамлакатимизда бошлан-ган қайта қуриш жараёни Қўйтошга жуда кеч етиб келди. Район партия коми-тети бюросининг мажлисла-ридан бирида (1988 йили) посёлкани ободлаштириш-нинг аҳоли ва уни яхши-лаш масаласи кўриб чиқи-либ, тегишли қарор қабул қилинди. Минг афсуски, орадан шунча вақт ўтганига қарамай бу борада кўзга кў-ринарли иш қилинмади. Қи-рорларнинг аксарият қис-ми бажарилмади. 5,5 мингта яқин аҳоли истиқомат қи-лдиган посёлкада ҳаммом-нинг, на бозорнинг, на ёғи кинотеатрнинг, на стади-оннинг, на мўҳонанинг тайини бор. Аҳолининг ишга яроқ-ли катта қисми бекор. Са-ноқли цехларда асосан эр-каклар ишлабдилар. Хотин-чиқларнинг эса турдан бир фойзи иш билан таъмин-ланган.

Ўшундай қолган муаммо-ларга бирма-бир тўхталиб ўтиш мақсадга мувофиқ бў-лади. Бизнинг бугунги ҳа-ётимизни яраттиш учун жон фидо этган нуруий отахон-ларимизга ҳамхўрлик ҳар биримизнинг фарзандлик бурчимиз. Лекин Қўйтошда дустурроқ чойхона йўқ. Со-йликдан 20 кишига мўлжал-лидан шундай жой замона-вий талабларига мувофиқ янаб бормайди. Ҳатто ош-

хондан чиқадиган чиқинди-лар ҳам чойхонанинг ёнига тўкилади. Қиш ойларида сой-ликка тушишинг, ундан юқорида чиқиниш ўзи бўл-майди. Иккинчидан, бу ер мутлақо иситилмайди. Биз отахонлар билан суҳбатлаш-ганимизда чойхонадан жуда нозиди эканлигини айти-шди. Унда пишираётган о-вқатларнинг сифати паст. Ёз ойларида сойнинг ҳавоси қўланса ҳидлар тўтиб айиб кетади. Чойхона бирор ба-ҳарор жойга қуриш фурса-ти аллақачон етган. Аммо отахонларнинг бу борадаги уринишлари зое кетмоқда...

Посёлканинг қўр ўртаси-дан ўтadиган битта марказий кўча бор. Бу ердаги ери-т-жикади. Боғнинг ёнида жой-лашган ёғи кинотеатрда охириг марта, қачон кино-фильм намойиш этилгани қо-маълум. Утган йили шу ер-даги дарахтларни кимдир иморатига ишлатиш учун ке-сиб кетди. Қаровсизликнинг бундай даражага етганлиги қимматга тушмоқда. Ёз ой-ларида муҳлислар ҳаммомга тушганда қишки клубда ки-но кўришга мажбур бўлиша-пти.

Яқинда бўлиб ўтган суҳ-батлардан бирида посёлкада замонавий ҳаммом қуриш ҳақида гап очилиб қолди. Шунда мулоқотда қатнаша-ётганлардан бири (У дуси бор цехда ишларкан) «Биз-

ши аччиқ ичандек қўзила-п-лашган ёғи кинотеатрда қу-риш ишлари олиб борилиши зарур. Уни юқори малага-ли кадрлар билан таъмин-лаш тўғрисида етарли қар-ғурилмапти. Натигада аҳо-ли тиббий ёрдамдан қониқ-маётган.

Қўйтош кон бойитиш фаб-рикасидадан чиқадиган ўта заҳарли сув қўшни Карл Маркс номида хўжаликнинг Саврук қишлоғига оқиб борадиган оби ҳаётга қўши-лапти. Аҳоли бундан го-ят азият чекмоқда. Она табиа-тининг ҳимоя қилиш, ат-роф муҳитини мусоффо этиш борасида кураш кетаётган бир вазиятда Қўйтош кони раҳбариятининг доқайд му-носабати кишини лол қол-диради.

Кейинги пайтда Қўйтош на ўғат тоғларида катта миқдорда маъдан борлиги маълум бўлди. Бу келажак-ка катта умидлар билан қи-ришни, халқ турмуш фаро-вонлигини яхшилаш тўғри-сидаги гаплардан амалий иш-ларга ўтишни тақозо этади. Шу билан бирга кўп киши-лар иш билан таъминлаш им-конини туғилди. Энди ҳам-ма гап раҳбарларнинг тад-биркорлиги, қатъияти ва та-шаббускорлигиде қолди. Улар посёлка равақчи йў-лида жон куйдиришлари ло-зим. Аҳолини иш билан таъ-минлаш мақсадига қанчалки кенг йўлга қўйилса, фойдалан ҳоли бўлмасди.

Юқорида тилга олинган муаммоларнинг аксариятин-и район ва посёлка миқёсида ҳал этиш мумкин. Кон пар-тия комитетининг котиби Р. Исроилоннинг таъкидла-шича, муаммоларни ҳал этиш юзасидан муайян тад-бирлар белгиланган. Аммо ҳозирча улар фақат қоғоз-ларда. Фикримизда, район, область, республика миқёси-да ҳал этилиши лозим бў-лган масалаларни ечиш учун елиб-юсуриш, зарур пайтда ҳеч нарсани аямаслик дар-кор бўлган депутатлар ёр-дамида фойдаланиш мута-сади идораларга уриштири-ш керак. Ўйлашимизки, Қўй-тош кони раҳбарлари юқоридаги масалаларни ичыл ҳал этиш чораларини кўрадилар.

А. ОТАМУРДОВ,
Галларол район «Меҳ-нат байроғи» газетаси
масъул котиби.
Б. СУЛТОНОВА,
жамоатчи муҳбири.

ҚЎЙТОШГА ҲАМХЎР БОРМИ?

гичлар ўттиз йил илгари ў-ришилган. Қўчалар ва йў-лалар раво бўлса ҳам қо-шиқ эди. Қачон асфальт ёти-қилганлигини кишилар эслай олмайдилар. Хар 150 метрга қўйилган битта электр лам-почаси кўчани мутлақо ёр-тиртолмайди. Бу масалани ариқачон удраласа бўлар-ди. Лекин раҳбарларда ҳаф-сала етишмапти. Ваҳолан-ки, кон ходимлари ишга қо-ронгиде бориб-келадилар. Чунки бу ердаги асосий қи-схоналар уч сменада иш-лайди.

Қўйтошда миллий услуб-даги новобихона қуриш ҳеч қандай қийинчилик туғди-рмайди. Ҳозир мавжуд бўл-ган цехда ноллар тандирда ёпилмайди. Йиришининг ни-ман кераги бор: иккинчи ва учинчи нав улардан тай-ёрланган бўлса нолларни кишилар ўғталол, мол-ларни қуриб-қуриб, Узоли тутмасмикин? Очарчилик йилларининг гувоҳи бўлган кишилар бунга нақадар дар-ишмасин, аҳвол ҳамон ў-згарисмиз қилиб кетмоқда.

Бу ерда илгари иккунча истироҳат боғи бўларди. Ҳо-зида уларнинг фақат номи қолган. Қаровсизлик тўғри-лиги уриқидилар, болалар ўй-найдиган майдончалар, ёри-тичлар, хуллас, ҳамма нар-са йўқ бўлиб кетди. Дарахт-лар сувсизликдан қувраб қолган. Хар ер-ҳар ердаги чиқинди ва ахлат уюмлари-ни қўриб, кишининг эти жу-

Эликқалъа районидagi «Қирқизобод» колхоз пахта-корлари жорий йилда ҳар гектар ердан 25 центнердан, жами 5.000 тонна оқ олтин етиштиришни мақсад қилиб қўйганлар.

Шуниси эътиборга моллик, хўжаликнинг барча пахта майдони оилавий пудратчиларга тақсимлаб берилган.

Чулпон Уринова етакчилик қилаётган оилавий пудратчи-лар бу йил 6,5 гектар ерининг ҳар гектарыдан 48 цент-нердан ҳосил кўтаришмоқчи.

СУРАТДА: Ч. Уринова.

Э. ҚОЗОҚОВ олган сурат.

Министрликлар ва идора-лар иштини таҳлил этиш уларнинг қўнчилигиде иш-лар фақат оғзада олиб бо-рилатганлигини қўйибди. Реалаштирилган объект-лар шу пайтга қадар таъ-минланмаганлигини уларга маблаг ажратилмаётганлиги кўрсатуви анчагина ми-носоллар бор. Турли баҳона-лар билан қарорни бажари-ришдан бош тортиб қайри-ти сезилди. Узбекистон ССР Бинокорлик материаллари санаоти министрлиги бу-юртга берган объектларни қурилиши айниқас қавати-лик уйғотди. Ҳукумат программаси ҳаммининг де-ярли яри ана шу министр-лик улушига тўғри келади. Министрликда тўрт ой ичи-да йиллик ҳаммининг атиги 11,3 фойзи бажарилди. Бу — ишларнинг деярли 90 фойзини қолган вақтда ба-жариш зарурлигини билди-ради. Аммо таъриба шуни кўрсатади, қўлдан бой бе-рилган вақтинг Эркин чоп-лаш анча мураккабдир. «Нинистромпроект» бош ин-ститутнинг лойиҳа-лаш-мета хўжатларини жадал ишла-б чиқишга оид ишлари ҳам анчагина шикоятларга сабаб бўлмоқда.

Қурилаётган корхоналар-да ҳам тахликали аҳвол ву-жудга келди. Бу йил 23 та йирик объектни ишга туши-риш лозим. Улардан ярми 1989 йилдан қолган қури-лишлардир. Бироқ атиги ол-тига объектга қурилиш мон-таж планлари бажарил-ди. Наманган областидagi Аҳса посёлкасида, Қашқа-дад объектдаги Яқкабоғ ва Самарқанд областидagi Кат-тақўрғон шаҳарларида гишт заводлари қурилишида ян-дий қолоқлик йўл қўйилди. Аш шу заводларни республи-ка Сув хўжалиги министр-лигининг бўлималари қурмоқдалар. Қурилиш ми-нистрлиги бўлималарида ҳам ишларнинг аҳоли бун-дан яхши эмас. Энг муҳим объект — Чириндаги ке-рамзит заводига топириқ-лар барбод бўлди.

Қарорда қурилиш кўзда тутилган бир қатор кор-хоналар юзасидан маблаг би-лан таъминлаш манбаларини аниқлаш масалаларини ҳал этиш, объектларни материаллар ва ускуналар билан таъмин-лаш лозим. Чунки муста-кам қурилиш базаси — уй-жой программасини бажариш, республиканинг маҳаллий хом ашё ва материалларини ишлаб чиқариш имкониятини қўлайитиш кафолатидир.

Кенгаш ишида Узбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, рес-публика давлат план коми-тетининг раиси Б. С. Ҳа-ми-дов иштирок этди. (ЎТАГ).

техника хизмати қўрсати-ч-ларига биноан мукофот о-ладилар. Техника ва тран-спортдан фойдаланиш хиз-мат ўртасида ўзаро ҳисоб-китоб нархлари ўрнатилди. Янгица ишлаш шароитига ўтказилган ремонтчиларда ҳам ишга қизилиш пайдо бўлди. Ҳайдовчилар энди ремонтчилар билан чек во-ситасида ҳисоблашдилар, бу эса слесарлар ва мотор-чиқарилган пировард нати-жадан маффаатдорлигини оширади.

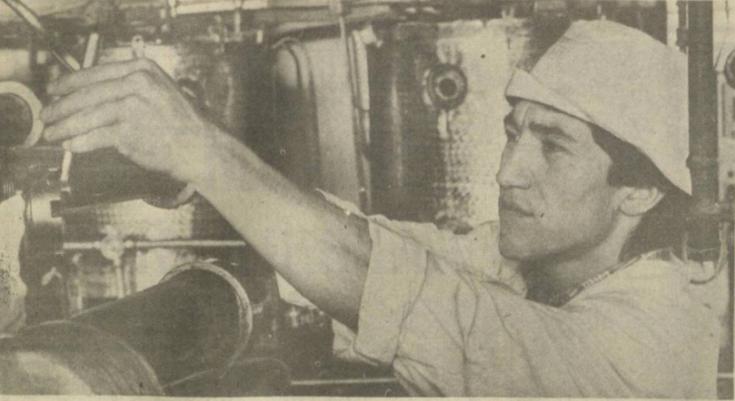
КОНИ ФОЙДА УСУЛ

«Эвзототрансхематика» ил-мий-ишлаб чиқариш бирлаш-маси 145-юқ автотранспортни юр-хонаси ҳайдовчиларининг иш ҳақи ўртача 90 сўм қў-пайди. Коллектив хўжалик хисобининг иккинчи андоза-сига ўтганлиги тўғрисида шун-га нарсига эришиш мумкин бўлди.

Ишлар ҳажмининг неча киши бажарилганидан қатъ-ий назар бир сўм даромад ҳисобидан иш ҳақининг қатъий нормативлари шаро-итида ишлаш бу ерда фойда-ли бўлиб қолди. Энди бун-дай ҳамма нарса: машинанинг юк билан қатъини, ёрига сарфи, рейсларнинг самара-дорлиги ҳисобга олинади. Йиқ усулда қўнчи ишлар бутунлай истиқо қилинган

идан фойдаланиш самара-дорлиги 3,6 фойза ортди.

Бу ерда автотранспорт корхонаси бошқарув тузил-маларини тақомиллашти-ришга ҳам янгица ёндашил-ди. Колонна бошлиқлари эндиликда, аввал бўлгани-дек, транспортда фойдала-ниш бўлимининг қўрсати-ч-ларига қараб эмас, балки

Ҳамид Олимжон таваллудининг

80 йиллигига

ХАЛҚ ЮРАГИДА

Атоли ўзбек совет ёзувчиси ва жамоат арбоби Ҳамид Олимжон туғилган кунини 80 йиллигини нишонлаш учун бугун иттифоқдош республикалар, айрим хорижий мамлакатлардан меҳмонлар жумҳуриятимиз пойтахтига ташириш буюрадилар. Эртага шоир қабрига ва Алишер Навоий ҳамда А. С. Пушкин ҳайкаллари пойига гуллар қўйилади. Сўнгра Ўзбекистон Фанлар академияси тил ва адабиёт институтида илмий анжуман бошланади. Кўзга кўринган олимлар И. Султон, С. Мамаинов, Х. Абдуқаматов, Н. Владимиринов, Н. Каримов, И. Гафуров, Р. Иноғомов ва В. Дўстқоровлар Ҳамид Олимжон ижодининг турли қирралари ҳақида матбузат қиладилар. Кеңкурун «Баҳор» концерт залиде адабиёт ва санъат кечаси бўлади.

Бу авлод сафиде етти санъатнинг усталаридан бири Ҳамид Олимжон ҳам боради. 1909 йил 12 декабрда Жиззах шаҳрида туғилган Ҳамид Олимжон 1923-1928 йиллари Самарқанддаги ўзбек билим юртида, кейин давлат педагогика академиясида тахсил қурди. 1926 йили унинг биринчи шеърини матбузатда босилди, орадан уч йил ўтгач, илк шеърлар тўплами — «Кўклар» дунёга келди. Бу кўкларнинг ҳосили мўл бўлди: «Тонг шабадаси», «Олов сочлар», «Пойга» ва «Элим ёнга» китоблари кетма-кет чоп этилди.

15-16 май кунлари қадимий ва навқирон шаҳарда, Булунгур районидеги шоир номи билан аталувчи колхоздаги адабий мулоқот, Самарқанд давлат дорилфунунида ўтадиган илмий конференция, олий ўқув юрталари, колхозлар, мактаблар, корхоналардаги учрашувлар, опера ва балет театридаги адабий кечада Ҳамид Олимжон ҳаётининг Самарқанд билан боғлиқ даври талабали йиллари эста олинини табиий.

Шундан кейин 17-18 май кунлари меҳмонлар ва юбилей қатнашчилари Жиззах областида бўлишади. Бу ерда шоирнинг уй-музеи, биосининг очилиш маросимида қатнашадилар. Ҳамид Олимжон номи колхозда байрам учрашуви ўтказилди. Хўжалик ва ишлаб чиқариш корхоналарида, билим масканлари ва область музыкали драма театрида юбилей тантанали давом этади.

Маълумки, шоир 1932 йили Ўзбек жумҳуриятининг янги пойтахти — Тошкентга кўчиб келиб, «Еш Ленин» ва «Курлиш» газетаси, «Ўзбекистон илмий» журналларида адабий таълим ва маданият қурилиши илмий-тадқиқот институтида илмий фаолият билан шуғулланиди. Мазкур соҳадаги изланишлари учун унга доцент унвони берилди. 1943 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ташкил этилгач, унга мухбир аъзо этиб сайланди.

Ҳ. Олимжон сермахсул ижодкор эди. «Дарё кеча-кеч», «Улка», «Ойгул ва Бахтиёр», «Бахт», «Қўлингча қурол ола», «Она ва ўғил», «Ишонч» сингари шеър ва достонлар китоблари, «Муқамма», «Жиноят», А. Погдин, Уйғун ва С. Абдулла билан ҳамкорликда ёзилган «Ўзбекистон илмий» пьесалари адабий таълим ва маданият қурилиши илмий-тадқиқот институтида илмий фаолият билан шуғулланиди. Мазкур соҳадаги изланишлари учун унга доцент унвони берилди. 1943 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ташкил этилгач, унга мухбир аъзо этиб сайланди.

Ҳ. Олимжон сермахсул ижодкор эди. «Дарё кеча-кеч», «Улка», «Ойгул ва Бахтиёр», «Бахт», «Қўлингча қурол ола», «Она ва ўғил», «Ишонч» сингари шеър ва достонлар китоблари, «Муқамма», «Жиноят», А. Погдин, Уйғун ва С. Абдулла билан ҳамкорликда ёзилган «Ўзбекистон илмий» пьесалари адабий таълим ва маданият қурилиши илмий-тадқиқот институтида илмий фаолият билан шуғулланиди. Мазкур соҳадаги изланишлари учун унга доцент унвони берилди. 1943 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ташкил этилгач, унга мухбир аъзо этиб сайланди.

ХУШХАБАРЛАР

Термиз ҳарбий госпитали идиёт меҳнатқашларидан янги совга ола. «Сурхондарёнағрострой» бирлашмаси бинокорлари маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобида янги жарроҳлик биносини бунёд этилди. Икки қаватли бинога жарроҳлик хоналари, анестезиология ва жадал даволаш бўлимлари жойлаштирилди. Даволаш ҳамда рентген хоналари энг янги тиббий ускуналар билан жиҳозланган.

Янги бино юз ўринтаги мулкдорларга бўлиб, унинг ярмида Улуғ Ватан уруши ветеранлари ва байналмилалчи жангчилар даволадилар.

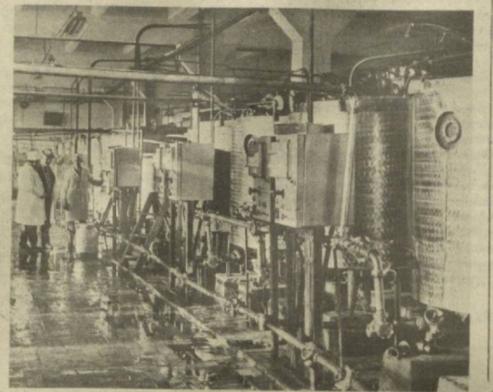
Қаشقарде вилоятининг Усмон Юсупов номи район марказидаги янги болалар боғида В. И. Ленинга ҳайкал очилди. Ҳайкалнинг очилиши — қўриқдаги ушбу янги посёлка аҳолисининг яхсон пролетариати доҳий сита бўлган ҳурмат-эҳтиромини билдиради.

Шу воқеа муносабати билан район маркази аҳолисининг тантанали митинги бўлди. Ҳайкал пойига анвоий гуллар қўйилди.

Сурхондарё вилоти «Ленин байроғи» газетасининг бир саҳифаси тожик тилида чиқди. Саҳифадан жумҳурият «Ҳақиқати Ўзбекистон» газетасининг табриги, Улуғ Ватан урушида қозонилган Галабининг 45 йиллигига бағишланган мақола, вилотининг турли районларидан келган хабарлар ўрин олган. Онда газетаниннг бир саҳифаси ҳафтада бир марта муносиб равишда тожик тилида чиқарилади. Саҳифани тайёрлаш учун редакцияда тожик тилида ёзадиган журналистлардан махсус гуруҳ ташкил қилинди.

Совет Иттифоқидир бизнинг Ватанимиз

Ангрен сут комбинатида ижара пурати жорий этилганлиги, цехлар қайта жиҳозланганлиги туфайли кунловчи натижаларга эришилди. Унга хорижий ишлаб чиқариш унумдорлиги ортди, сифат яхшиланди. Ҳозир тайёр маҳсулотлардан нафақат ангрениклар, балки Янгибод ва Тошкент шаҳри меҳнатқашлари ҳам баҳраманд бўлмоқдалар.

ТАМБОВ, Первомайский районидеги «Красная звезда» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

ТАМБОВ, Первомайский районидеги «Красная звезда» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

ТБИЛИСИ. ВАСХНИЛ Закавказье бўлими гўшт-сут саноати илмий-технология марказининг, Тбилис медицина институтининг ҳамда «Тбилисолоко» ишлаб чиқариш бирлашмасининг мутахассислари судан аллергия касаллигига қарши восита сифатида фойдаландилар. Унга хорижий калций қўшқинларидан кейин бундай сутни сингир, сутдан аллергиясини қўзғийдиган катта шилар, аиникса болалар истеъмол қилиши мумкин бўлади. Ҳозир «Тбилисолоко» ишлаб чиқариш бирлашмаси яна шундай гипоаллерген сут тайёрлайдиган энг янги линиялари бўлган цех қузмоқда.

КИЕВ. А. П. Довженко номида студияда яратилган «Парчелини» янги бадиий фильм томошабинлар эътиборини яна Чернобыль фожияси мавзусига жалб этади. Фильмининг яратувчилари орасида киевлик муаллимлари — режиссёр М. Беликов ҳамда сценарийчи О. Приходко бор. Кинематографлар фильмнинг номи сифатида танлаган сўз ҳозир тилимизга кириб олган техник янги атамани эмас, балки аввал маъмурий-буйруқбозлик системаси жамаиятимизга етказган маънавий зарарини англатади. Асосий ролларни С. Шенуров, Г. Дрозд, С. Станкевич, Т. Кочемасова, А. Себрязков, М. Могилевскаялар юро этшаган.

КАЛИНИН. Калининда очилган кўрғазмада кўнра рус санъатига тааллуқли ноёб буюмлар намойиш этилмоқда. Ундаги юзта экспонат — кўнра тавар соборлари ва манастларидан олдинг черков анжомларидир. Экспозицияда қимматбаҳо металллардан ишланган бутлар, эмаль ва марваридлар билан безатилган санам қопламалари, «иғна билан чизилган суратланган намуналари, хилма-хил идишлар бор. Буларнинг деярли ҳаммасини зерхневоқисимлик маҳзур усталар яратган. Кўрғазмада намойиш этилган ашёлар — Калинин тарих-мечорчилиги ва адабиёт билишлар музейи черков анжомлари коллекциясининг кичик бир қисмидир, холос.

(ТАСС)

ЎҚУТЛУҒ ҶАДАМ

ШОВОТ РАЙОНИДАГИ «ПАРТИЯ XIX СЪЕЗДИ» КОЛХОЗИ ҚИШЛОҚЛАРИДА ИШСИЗЛИК МУАММОСИ ИЗЧИЛ

БАРТАРАФ ЭТИЛАЕТИР

Шовотдаги «Партия XIX съезди» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

Шовотдаги «Партия XIX съезди» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

Шовотдаги «Партия XIX съезди» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

Шовотдаги «Партия XIX съезди» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

Шовотдаги «Партия XIX съезди» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

Шовотдаги «Партия XIX съезди» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

Шовотдаги «Партия XIX съезди» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

Шовотдаги «Партия XIX съезди» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

Шовотдаги «Партия XIX съезди» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

Шовотдаги «Партия XIX съезди» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

Шовотдаги «Партия XIX съезди» колхозининг деҳқонлари қартошқа экиннинг янги технологиясини қўлладилар. Улар экин машиналарини уруғликни сувоқ биопрепарат ёрдамида зарарсизлаштириб берувчи мосламалар билан жиҳозладилар. Бундан ташқари, қартошқа туғанларига магнит майдонда ишлов берилади. Экин олдидан қўшимча ишлов бериш касалликлардан зараркундалардан Форти бўлиш хавфини беради, уруғликларининг ўсиш қувватини кучайтиради. Мутахассисларнинг фикрича, агротехник янгилик ҳосилдорликни 30—50 фоиз оширади.

Тушунтириб беришни сўраган эдингиз

ЧЕТ ЭЛГА КЎЧИБ КЕТАЁТГАНДА

Бундай нарсаларнинг рўйхати унча катта эмас, агар мамлакатда ўнлаб ва юзлаб моллар, саноят, озин-оқват моллари танқислигини аниқлаш ҳисобта оладиган бўлса, уларнинг рўйхати унча катта эмаслиги маълум бўлиб қолади. Шундай қилиб табиий тошлар — малаҳит, аквамарин, аметист, топаз, феруза, коралл, олий сифатли қаҳраб ва садафдан ясалган буюмларини олиб кетиш мумкин эмас. Бунга Кузнецкий «Северная чернь» расмоллик комбинатида қумушдан ишланган буюмлар ҳам кирди.

Бундай нарсаларнинг рўйхати унча катта эмас, агар мамлакатда ўнлаб ва юзлаб моллар, саноят, озин-оқват моллари танқислигини аниқлаш ҳисобта оладиган бўлса, уларнинг рўйхати унча катта эмаслиги маълум бўлиб қолади. Шундай қилиб табиий тошлар — малаҳит, аквамарин, аметист, топаз, феруза, коралл, олий сифатли қаҳраб ва садафдан ясалган буюмларини олиб кетиш мумкин эмас. Бунга Кузнецкий «Северная чернь» расмоллик комбинатида қумушдан ишланган буюмлар ҳам кирди.

Бундай нарсаларнинг рўйхати унча катта эмас, агар мамлакатда ўнлаб ва юзлаб моллар, саноят, озин-оқват моллари танқислигини аниқлаш ҳисобта оладиган бўлса, уларнинг рўйхати унча катта эмаслиги маълум бўлиб қолади. Шундай қилиб табиий тошлар — малаҳит, аквамарин, аметист, топаз, феруза, коралл, олий сифатли қаҳраб ва садафдан ясалган буюмларини олиб кетиш мумкин эмас. Бунга Кузнецкий «Северная чернь» расмоллик комбинатида қумушдан ишланган буюмлар ҳам кирди.

Кейинги вақтларда Ўзбекистондан хорижга доимий яшаш учун кетаётган граждандар сон кўпайди. Бунинг учун уларнинг ҳар бирида ўзига яраша сабаб бор. Бу сабаблар қандай бўлишидан қатъий назар, жўнаб кетаётган барча кишилар ўзлари билан олиб кетилмайдиган юкнинг божхона қондаларига роя этишлари шарт. Лекин, амалда, бу борадаги ишлар ҳамма вақт ҳам яхши эмаслиги маълум бўлиб қолади. Божхона ходимлари олиб кетиш тақиқланган турли-туман нарсаларни яширишга уринаятланган билан кўпчилик тўқнаш келишмоқда. Аниқ вақтда, кўчиб кетаётган ҳар бир оила тўғрисида маълум бўлган божхона декларациясида қўриқиб, ҳотиржам олиб кетилиши мумкин бўлган нарсалар кўчиб кетиш тақиқланган қўйилмайдиган ҳоллар ҳам бўлмоқда. Ўзбекистон ахборот агент-

сигарета ва папирос олишига рухсат қилинади. Амалда тез-тез рўй бериб турадиган яна бир муаммо: рўзгор техникасининг олиб кетиши муаммоси ҳам бор. Ҳар бир оилга биттадан радио-электрон аппарати, чағи тўғич, тиқич, кир ювиш, тўқич машиналари, фотоапарат ва фотосуна, электр асбоблари, холодонлик ва ҳолодонлик қомарасини олиб кетишга рухсат берилади. Бу ерда ана шу нарсаларни олишнинг ҳар бир оила биттадан олиб кетиши мумкинлигини таъкидламоқчиман. Қондалар шундай: Кимлардаги бу қондалар ниҳоятда қатъий қўриқилиши мумкин. Лекин, дўқонларининг пештахталари бойиқунда қадар бу қондалар юзмашмаслигини айтиб ўтганини хоҳлардим. Уят! Ҳузуридаги махсус МАТБҒ гуруҳи.

БИР ПИЕЛА ЧОЙ ДАХО

ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ

Онда бошлигининг номи кўпчиликти таниш. Қодирли ака Усмонов дейила, деҳқончилик маданиятини ривожлантириш, пахтачиликни комплекс механизациялаш ишига салмоқли ҳисса қўшган иxtирочи инжener кўз унгимизда гавдаланади.

— Олтиш бешинчи бахорни қаршиладим, — дейди Қодирли ака Усмонов. — Ҳаётим давомида не-не қиринчиликларни кўрмадим. Улуғ Ватан уруши йиллари

Техникага ихлосим кучли эди. Инженер вазифасида меҳнат қилдим. Ҳамкасбларим билан бирга деҳқон оирини енгиллаштириш учун жон кўйдирдим. Иланиларлар

қилиб тарбиялаган Қодирли ака Усмоновнинг СССР Олий Совети Президиумининг фахрий аъзоси билан бир неча бор тақдирланди. Қўқисини «Хурмат» ордени бе-зади. Намоат ишларидан четда қолмайди. Ҳозир Хол-деворбек маҳалла комитети раис ҳамдир.

ТУРМУШ ТАРЗИМИЗ

ҲАВАС ҚИЛГУДЕК...

У билан суҳбатлашни ниятида дарвозадан ичкарига киришимиз билан бизни хонадон соҳиби илчи кутиб олди. Атрофга рази сола-миз: ҳаммаёқ саранжом-саришта. 3 сотих ерда иссиқ-хона ташкил этилган. Қодир-али аканинг тақлифи билан ойнавад буюга кирдик. Бу ерда бамисоли ёз, йишларда нарам қўчатлари — барч урғи — ўсапти, Помидорлар гўё қўндай ёниб турибди...

ни эсласам, юрагим санчади. Болтибуён республикалари ни душмандан овоз этишда қатнашдим. Белоруссия ша-ҳар, қишлоқларидаги жанг-лар ҳеч қачон ёдимдан чиқ-майди. Юртимиз озодлиги учун курашдаги хизматла-рим иккинчи даражали «Ва-тан уруши» ордени билан тақдирланган.

зоё кетмади, ишлаб чиқа-ришга жорий этилди. Бу би-лан фахрланаман. Ҳозир пенсияда бўлсам-да, бирон дақиқа бекор тургим йўқ. Қўрқингиз, парник ҳўжалиги ташкил қилганман.

— Парник ҳўжалигимиз-дан ҳар йили 5 минг сўмга яқин даромад қилаймиз, — дейди отаҳон суҳбатимиз яку-нида. — Турмушимиз фаро-вон. Ҳеч нарсдан камчили-гимиз йўқ. Биз кексаларнинг ниятимиз битта: дунёда тинч-лик бўлсин. Меҳр-оқибат, дўстлик, миллатлараро муно-сабатларни янада мустақ-камлашимиз керак. Қайта қуриш, ошкоралик, демокра-тияни ниқоб қилиб олиб, турли миллат, эл-атлар ўрта-сига раҳна солаётган буз-гунчи галямисларга нисба-тан муросасиз бўлишимиз зарур.

Ф. МУҲИДИНОВ.
Бўз райондаги «Партия XVII съезди» колхозчи.

Ўзбекистон, Тожикистон, Қирғизистон ва Озарбайжондан «Осиё-90 маликаси» конкурсида иштирок этиш учун 30 нафар энг гузал, энг лобар, энг дилбар қизларни тасвир этдилар. Моҳирўйлар баҳс Алишер Навоий номидagi Ўзбек давлат академик опера ва балет катта театри саҳнасига ўтди. Байрамона кўрида қизлар ўз фазилатларини намойиш этиб қолмай, айни вақтда ёзув машинасида ишлаб олишлар кўрсатди, телефон орқали берилган саволларга инглиз тилида жавоб қайтарди, рақса тўшишди, кутилмаган вазиятларда ҳозиржавоблик қилишди.

Қишлоқ ҳақиқати ШАХМАТ КЛУБИ ПОТ ҲАМ ЗАВҚ БАҒИШЛАЙДИ

Пот қилиш осон эмас. Бунга ҳамма вақт ҳам эришиле-верилмайди. У ақён-ақёнда руй бериб туради. Кўпинча кучсизланиб, танг аҳолга ти-шиб қолган томон шундай қи-лишга мажбур бўлади. Баъзан бошловчи шахматчилар бил-масдан ўзини пот қилиб қў-ядилар.

XVI аср ўрталаридан бошлаб пот дуранига тенг баҳоланган. Урни келганда «пот» сўзи-нинг пайдо бўлиши тўғрисида бир-бирига зид маълумотлар учрайди. Катта совет қомуси-да ва чет эл сўзлари луғатида «пот» сўзи француз тилидан келиб чиққанилиги айтилган. Шахмат луғатида эътибори-ча, бу калом италянча «pello» сў-зидан келиб чиққан бўлиши ба-дан маълумоти аниқлади.

Сакланиб қолган манбалар-да эътибори-ча, пот ҳолати IX—X асрларга мансуб араб кўлэмаларида илк бор уч-райди. Уша даврларда пот бўлган киши енгилган деб ҳис-обланган. Голландиянинг шах-мат тарихчиси ван дер Линде 1874 йилда шундай аъзади.

Кораларда бир сипоҳ (қора фил) ортиқча. Пйёдалар эса тенг: оқларда ҳам, қораларда ҳам учтадан. Аммо оқлар кутилмаганда олдиндан пухта ўйланган режани — пот қилиш йўлини амалга оширишга ки-ришади. Лекин бунга қан-дай эришилсади! Ўзингиз йўли-ни топинг. Агар тўғри юриш-лар қила олсангиз, куйдаги пот ҳолати келиб чиқади.

Инглиз тарихчиси Г. Мэррей кейинроқ ван дер Линденинг бу таъбири тўғри эканлигини тасдиқлади. У қадимги араб кўлэмаларида дуч келган мана бундай далил бўлиб хиз-мат қилди.

XV аср ўрталаридан пот ютиш юқори баҳолана бош-лайди, пот эса «талаш» билан тенг қўйилди. Уша даврнинг таникли шахматчиси, испания-лик Хуан Гамбрес Лусена ўзи-нинг 1497 йилда нашр этилган бу йўли ҳақидаги китобида бу фикрни таъкидлайди. Номи дунёга кетган иккинчи испан шахматчиси ва назарбери Руй де Сегуре Лопес ҳам 1561 йилда ёзган рисоласида ана шундай фикрнинг билдирди.

Испания, Германия, Англия каби Европанинг кўпгина мам-лакатларида бу қонда XV аср-нинг тахминан ўрталарига қа-дар сакланиб қолди.

СССР спорт усталлига номзод.

А. ИНОҚОВ.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Мамлакат биринчилигининг олий лигасидagi ҳар бир учра-шувда ролибли учун қиз-ғин кураш борапти. Қуни кеча ўтказилган икки матч ҳам фикримизнинг ёрқин далили.

«Металлист»	10	4-12	8
«Томир»	10	7-10	7
«Шахтёр»	9	4-11	7
«Динамо» Мн	9	9-12	4
«Ротор»	9	6-16	4

Москвада СССР чемпиони — поштач спартакчилари Минск динамочиларини қабул қилдилар. Учрашув кутилма-ганда меҳмонларнинг кес-кин ҳужуми билан бошлан-ди. Натияжада 2-минутдаёқ минскиларнинг ҳисоби олдин-га чиқдилар. Динамочи Метлицкийнинг кучли зарб билан тегган тўпини Черче-сов қайтаролмади.

Иккинчи лиганинг шарқий зонасидаги командалар ўр-тасида саккинчи тур матчи-лари бўлиб ўтди. Бу турга қадар 14 имкониятдан 10 очко тўшлади. Ўйналар жада-лида яқна пешадамлик қи-лаётган Жйззахнинг «Сун-диёна» командаси Навоийда маҳаллий «Зарафшон» би-лан дурани (0:0) ўйнади.

Танаффуздан кейин «Спар-так» нафақат жавоб (58-минут, Шмаров), балки га-лаба тўпини (61-минут, Мос-товой) ҳам киритиб, муҳим галабага эришди.

Бошқа ўйналар натижаси: «Навбахор» (Наманган) — «Сурхон» (Термиз) — 1:0; «Целинник» (Целиноград) — «Динамо» (Варнаул) — 2:2; «Экибастузи» (Экибастуз) — «Трактор» (Павлодар) — 2:1; «Шахтёр» (Қараганда) — «Океан» (Находка) — 0:1; «Қайсар» (Қизил Ўрда) — «Амур» (Влаговешченск) — 1:0; «Звезда» (Иркутск) — «Автобулист» (Қўқон) — 1:1; «Иртыш» (Омск) — «Нефтяник» (Фаргона) — 2:1; «Копет-Дог» (Ашхобод) — «Медлоратор» (Чим-кент) — 1:0.

УЙНИЛАР ЖАДВАЛИ	У	Т	О
«Динамо» М	9	12-6	14
МАСК	9	16-13	13
«Динамо» К	9	13-5	12
«Спартак»	10	20-13	12
«Торпедо»	8	9-7	11
«Днепр»	10	8-8	10
«Черноморец»	10	9-10	9
«Арабат»	10	8-8	9

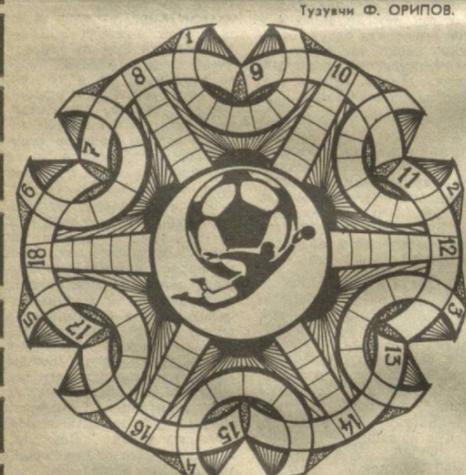
Муҳаррир
А. Ф. МУХТОРОВ.

БОШҚОТИРМА

ЯРИМ АЙЛАНАЛАР БУҲА: 1. Таниқли футбол мутахассиси. 2. «Пахтакори» ҳужумчиси. 3. СССР терма командаси ҳимоячиси. 4. Фаргона водийсидagi командалардан бири. 5. Машҳур ҳужумчи. 6. Иккинчи лига вакили.

БЕЛАР БУҲА: 7. «Днепр» дарвозабони. 9. «Пахтакори» ҳимоячиси. 11. «Нефчи»нинг собиқ ўйинчиси. 13. Усмилрлар ўртасида жаҳон чемпиони бўлган ўзбек футболчиси. 15. «Помир» ўстоз. 17. Киевлик футболчи, терма команда аъзоси.

БУҲА: 8. Энг моҳир дарвозабон учун соврин таъсис этган журиал. 10. Футбол шарҳловчиси. 12. «Арабат» ҳужумчиси. 14. «Торпедо» (Москва)нинг бош ўстоз. 16. Олий лига вакили. 18. Ватанимизда энг катта стадион жойлашган шаҳар.

Газетамизнинг 1 апрель сонида эълон қилинган бошқотир-мага қўллаб хат келди. Улар орасида хорезмлик Гулнора Отаява, Саодат Жуманиёзова, Файзулла Бобонозов, Ойбек Раҳимов, фарғоналик Азиза Утқамова, Мунаввар Тўлаева, Назира Сиддиқова, Расул Камолов, Исмом Султонов, жиззахлик Хусан Маматов, Бехром Мирзақобилов, сирдарёлик Мансура Султонова, Дилноза Шарипова, Нодир Сафаров, Дилшод Азизқулов, Умрзоқ Абдуназаров, самарқандлик Гулнора Ширнинова, Гуландон Холдорова, Аҳмад Исломов, сурхондарёлик Гулом Хушназарова, тошкентлик опа-сингил Матлуба, Муҳаббат, Мамура, Чарос Мирқаримовалар, Замира Тўхтаманшева, Элмира Ёдгорова саволларга тўғри жавоб йўллашган.

Жавоблар: 1. Гармон. 2. Навбат. 3. Тирсак. 4. Карам. 5. Майда. 6. Арафа. 7. Аҳмаров. 8. Ватан. 9. Наманган. 10. «Нурани». 11. Икхтандар. 12. Раҳман. 13. Наср. 14. Ремезон. 15. Нестарин. 16. Назм. 17. Масал. 18. Лимонад. 19. Дўкон. 20. Нил. 21. Лебизоғу. 22. Золим. 23. Мисол. 24. Лавҳа. 25. Анжом. 26. Маҳалла. 27. Адабиёт. 28. Тарадду. 29. Довул. 30. Лаган. 31. Нома. 32. Авара. 33. Август. 34. Тариқ. 35. Қо-вуш. 36. Назонат. 37. Това. 38. Арағуй. 39. Йигит. 40. Товус. 41. Сигир. 42. Раҳбар. 43. Рақс. 44. Сана. 45. Арбоб. 46. Бол-доқ. 47. Қарс. 48. Сопақ.

Хатларингизни кутамиз.

ҚАРДОШЛАРИМИЗ ИЖОДИДАН

Илгарилари спортга сира қизиқмасдим, мусобақаларга бефарқ эдим. Футбол кун идорамизнинг деярли барча ҳодимлари стадионга ошқар, мен эса одатдагидек уйимга жуманидим. Шундай ос-хушли одамларнинг худ-ди ёш болага ўхшаб қопқот-тепишни томоша қилишга ичи қуриб югуришларини, сўлақмондай ўйинчиларнинг тўп кетидан Халаканинг ити-дай чопишларини ҳайрат билан кузатишларини эслаб гинжлардим.

Яқиндан бери шахримизда мотопойгачилар мусобақаси ўтказиладиган бўлиб қолди. Йишбозлар мени қандай қилиб стадионга опқириб кетганларини ҳали-ҳали эс-лай олмайман. Ҳар қалай ўша кундан бошлаб унинг муҳлиси бўлиб қолдим. Бе-фарқлигим-у оёсизталимни қаёққа йўқолди, билмайман. Ҳамма ишбозларга ўхшаб ер тепиниб, бақириб-чақириб стадионни бошимга кўтар-ганини айтмайсизми? Ўзимни йўқотиб қўйдим, бармоқла-римни оғзимга тириб хуштак чалганими эсласам... Ўша кундан эътиборан бирорта мусобақани ҳам қанда қи-лайдиган бўлиб қолдим.

Мана бугун ана мотопой-га. Патта қиссамда. Бир иложини қилиб, ишдан бар-вақт кетиш керак. Бошлиги-миздан жавоб сўраб кўр-чи. Сира руҳсат бермайди. «Кўён» бўлишинг бирдан-бир йўли — ўзингни бетоб қилиб кўрсатиш.

Қорозга термулганча ўти-рибман. Ер остидан эса яши-ринча соатга қараб қўяман. Мотопойгачнинг бошлиғи-нига ярим соатча қолди. Дард-чил одамга ўхшаб эснай бош-ладим.

— Кейинги пайтларда юрагимнинг маваси бўлмай қолди. Бу охири кўринмай-

тиб турган эканми билма-дим, ўрнидан салғиб туриб кетди. — Юрагим оғрингиз де-нг, Сиз шу пайтгача врачга уч-рашмадингизми? Йўқ, ази-зим, бунақаси кетмайди, қа-ни ҳозирқасалхонага боринг!

— Мен унинг бунақанги ўт-кир захли одам эканлигини билмаган эдим. Айни ўша дамда «борди-у» ҳужайни ҳаёлимдангизни сезиб қолиб, лақилатаётган бўлсам» де-ган фикр келиб қолди. Кей-ин кўрагимни столга қў-йиб:

— Вой, юрагим-ей! — дея инграб қўйдим.

Оқ-ҳўқимни эшитиб надр-лар бўлмининг бошлиғи Хусанова хонага кяриб келди.

— Нима гап? — сўради у. — Нимагадир унинг юра-ти салғиб қолди, — деди бошлиғим меннинг ўрнимга жавоб бериб.

— Юраги дейсизми? — Хусанова дастлаб пешона-ми ушлади, кейин қон томи-

Фарзандларингизга Ўқиб беринг!

ЕР ТЕГДИ
Ер тегди бизга катта,
Бог-боғ қилса албатта
Бизга,
Бизга,
Мевамиз,

Деҳон касбини севамиз,
Анжир, анор мўл бўлар,
Қовун, тарвуз зўр бўлар,
Бизга,
Бизга тўқинлик,
Дўстлик, шўхлик зўр бўлар.
Уғил-қиз юмиш топар,
Молу парранда боқар.
Бизга,
Бизга роҳати,
Дилмаз чаман баҳор.
Хурсанд эка, энамиз,
Ерга мангу эгамиз,
Бизга,
Бизга даромад,
Бўлайлик бой, саломати

ЧАРХПАЛАК
Чир айлансам
Анхорда,
Сув тўлдиран
Челаклар,
Арқ тўлиб,
Қир, богда
Очлар
Гул, чеваклар.
Қитъини
Улаб турсам,
Богбонлар
Мендан турсанд.

ГУЛЧИНИНГ
ДЕГАНИ
Ҳой, дўндуклар,
Эркалар,
Гуна узман,
Серкалар.
Хом мевадек
Ҳозир у.
Етилмаган
Нозик у.
Тоқат қилип
Бугунча.
Чаман бўлса
Гулгунча,
Келип бирга
Терамиз.

УИСИЗ
ҚАЛДИРГОЧ
Тумшугида лой қориб
Ясар пишиқ лўмроча.
Ташир озига солиб,
Шилга қурағ гумбазча.
Очиб чиқар паллопон
Бағрин Босиб тўхумга.
Гумбазча —
ни, хонадон,
Жонаҳон ватан унга.

Ҳамидулла ЕҚУБОВ,
Улуғ Ватан уруши ноғирони.

ди қизинг отаси бўлажак ну-вадан.
— Йўқ,
— Ичиб турасизми!
— Асло,
— Бегона аёлларни яхши кўрасизми!
— Нималар деясиз, си-рағи!
— Бўламса сиз билан гап-лашмасам ҳам бўларкан. Ҳо-тиним дамба-дам ибрат олиш-га даъват этиб турадиган кў-ваини хоҳламайман.

Тўпловчи:
Қ. НОРБОВ.

ХАНДАЛАР

«Рисоладагидай эркакман,
— деб ёзди Жексон дўстига
мактубида. — Ичмайман,
аёлларга илақиймайман. Соат
22 да ухлайман, эрталаб 6 да
тураман, кун бўйи иш билан
банд бўламан. Сени ишонти-
риб айтмайман, бунақа ҳаёт
тарзи билан қандандан чиқ-
ишм биланок хайрлашаман».

— Ишончли комилки, —
деди депутатликка номзод-
нинг хотини, — ҳалол одам-
лар сиз учун овоз берадилар.
— Мени қўзғитишнинг овоз
бериши қўзғитиради.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» — «СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА» БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: Мухаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-16-27, 32-54-41, Масул котиб. — 33-09-93, 32-56-26. Масул котиб ўринбосарлари — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 32-56-39. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Таржима бўлими — 32-56-31, 32-54-54, 32-54-55, 32-56-28. Иллюстрация бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.